

สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2566 (6 เดือนแรก)

สรุปผลที่สำคัญ
การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน
พ.ศ. 2566 (6 เดือนแรก)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง

กลุ่มสถิติรายได้รายจ่าย

กองสถิติสังคม

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

โทรศัพท์ 0 2142 1261 - 3

โทรสาร 0 2143 8136

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : esesnso@nso.go.th

esesnso@nso.mail.go.th

หน่วยงานที่เผยแพร่

กองสถิติพยากรณ์

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 2

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กทม. 10210

โทรศัพท์ 0 2141 7498

โทรสาร 0 2143 8132

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : binfoPub@nso.go.th

ปีที่เผยแพร่

2566

คำนำ

รายงานฉบับนี้ เป็นการสรุปผลที่สำคัญจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2566 (6 เดือนแรก) ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการเก็บรวบรวม (มกราคม - มิถุนายน) จากครัวเรือนตัวอย่างในทุกจังหวัดทั่วประเทศจำนวน 28,800 ครัวเรือน ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอข้อมูลครึ่งปีเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลก่อนที่รายงานฉบับสมบูรณ์ หรือข้อมูล 12 เดือน (มกราคม - ธันวาคม) จะแล้วเสร็จ โดยนำเสนอเฉพาะข้อมูลที่สำคัญ ๆ คือ รายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้สิน และการกระจายรายได้ของครัวเรือน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และบุคคลทั่วไป

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สรุปประเด็นเด่น

- 1) ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ครัวเรือนทั่วประเทศ มีรายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยเดือนละ 29,502 บาท
- 2) ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ครัวเรือนทั่วประเทศ มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยเดือนละ 24,362 บาท
- 3) ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ครัวเรือนทั่วประเทศ มีจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น 208,331 บาท
- 4) ในปี 2566 (6 เดือนแรก) สัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ ร้อยละ 82.6
- 5) รายได้ของครัวเรือนทั่วประเทศ ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ส่วนใหญ่คือ รายได้จากการทำงาน 20,799 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 70.5 โดยเป็นรายได้จากค่าจ้างและเงินเดือนสูงสุด
- 6) ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนทั่วประเทศ ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ส่วนใหญ่คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค 21,262 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 87.3 โดยเป็นค่าใช้จ่ายหมวดอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบสูงสุด

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ย หมายถึง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่จำเป็นต้องใช้ในการยังชีพ โดยไม่รวมค่าใช้จ่ายประเภท
สะสมทุน เช่น การซื้อบ้าน/ที่ดิน และเงินออม เป็นต้น

สรุปประเด็นเด่น (ต่อ)

- 7) ครัวเรือนที่เป็นหนี้ลดลงจากร้อยละ 51.5 ในปี 2564 เป็นร้อยละ 48.5 ในปี 2566 (6 เดือนแรก) โดยส่วนใหญ่เป็นหนี้สินที่ใช้ในครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 163,115 บาท
- 8) ค่าสัมประสิทธิ์ของความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านการกระจายรายได้ของครัวเรือน พบว่า มีค่าลดลงจาก 0.310 ในปี 2564 เป็น 0.286 ในปี 2566 (6 เดือนแรก) แสดงให้เห็นว่าความเหลื่อมล้ำด้านการกระจายรายได้ของครัวเรือนมีแนวโน้มลดลง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	i
สรุปประเด็นเด่น	iii
สรุปผลที่สำคัญ	1
1. แนวโน้มรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือน	1
2. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน	2
3. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน	3
4. หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือน	4
5. ครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบ และนอกระบบ	5
6. เปรียบเทียบร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้ และจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น ปี 2556 - 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)	6
7. รายได้ประจำเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน ปี 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)	7
8. ส่วนแบ่งของรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน ปี 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)	8
ตารางสถิติที่สำคัญ	9
ภาคผนวก	21

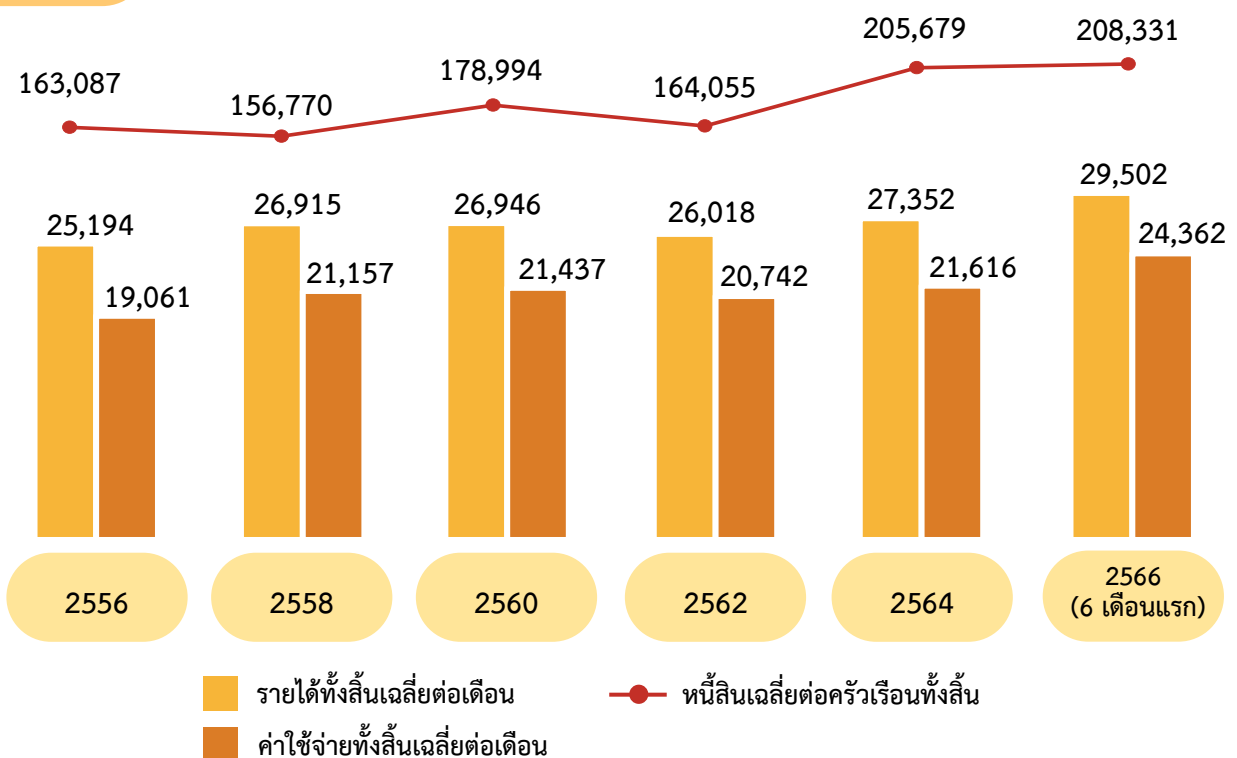
สรุปผลที่สำคัญ

1. แนวโน้มรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือน

เมื่อพิจารณาข้อมูลรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือน ตั้งแต่ปี 2556 จนถึงปี 2566 (6 เดือนแรก) พบว่า รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 25,194 บาท ในปี 2556 เป็น 29,502 ในปี 2566 (6 เดือนแรก) เช่นเดียวกันกับค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 19,061 บาท ในปี 2556 เป็น 24,362 บาท ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ส่วนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้นมีการเปลี่ยนแปลงทั้งขึ้นและลง แต่เมื่อพิจารณาจากภาพรวมแล้ว มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มจาก 163,087 บาท ในปี 2556 เป็น 208,331 บาท ในปี 2566 (6 เดือนแรก)

แผนภูมิ 1

แนวโน้มรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือน ปี 2556 - 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)

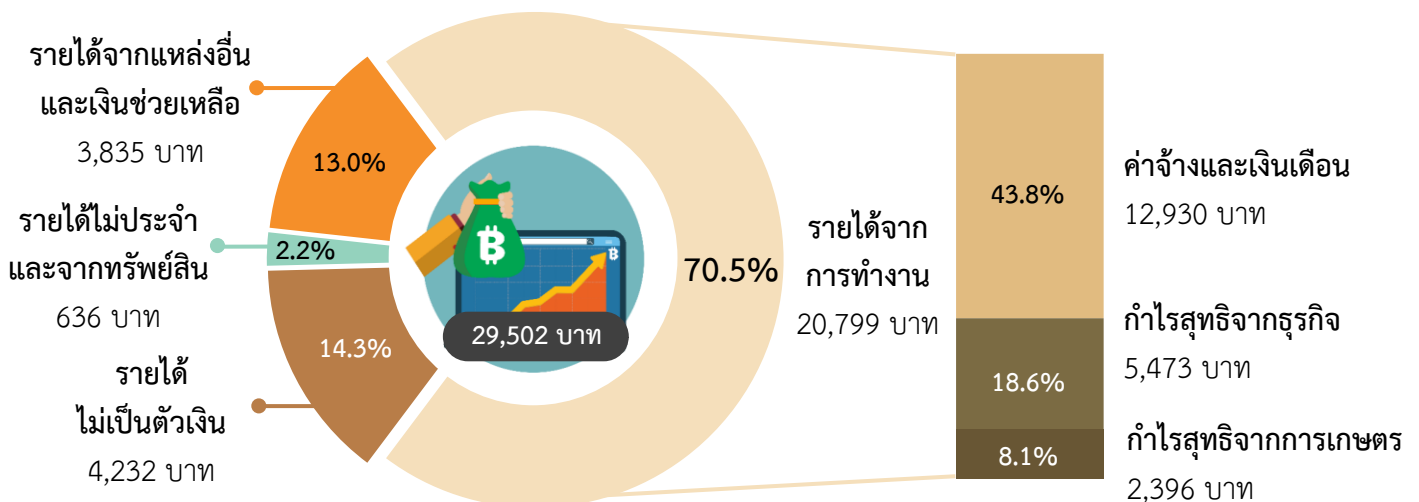

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ย หมายถึง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่จำเป็นต้องใช้ในการยังชีพ โดยไม่รวมค่าใช้จ่ายประเภทสะสมทุน เช่น การซื้อบ้าน/ที่ดิน และเงินออม เป็นต้น

2. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน

ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ครัวเรือนทั่วประเทศ มีรายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยเดือนละ 29,502 บาท ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการทำงาน 20,799 บาท ซึ่งได้แก่ ค่าจ้างและเงินเดือน 12,930 บาท กำไรสุทธิจากการทำธุรกิจ 5,473 บาท และกำไรสุทธิจากการทำการเกษตร 2,396 บาท ส่วนรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในรูปสวัสดิการ/สินค้า บริการต่าง ๆ ที่ได้รับมาโดยไม่ต้องซื้อ (รวมประเมินค่าเช่าบ้าน/บ้านของตนเอง) 4,232 บาท รายได้ที่ไม่ได้เกิดจากการทำงาน เช่น รายได้จากเงินที่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐหรือบุคคลอื่นนอกครัวเรือน 3,835 บาท และรายได้ไม่ประจำและจากทรัพย์สิน 636 บาท

แผนภูมิ 2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ ปี 2566 (6 เดือนแรก)

หมายเหตุ : รายได้ไม่เป็นตัวเงิน (รวมเงินที่รัฐอุดหนุน) เช่น บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการคนละครึ่ง ลดค่าไฟฟ้า
รายได้จากแหล่งอื่น/เงินช่วยเหลือ เช่น เงินช่วยเหลือจากบุคคลนอกครัวเรือน เงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุ/ผู้พิการ

3. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน

ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ครัวเรือนทั่วประเทศมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยเดือนละ 24,362 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค 21,262 บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายหมวดอาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ สูงสุดถึง 8,575 บาท รองลงมาเป็นค่าที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ภายในบ้าน 5,295 บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางและยานพาหนะ 3,880 บาท ตามลำดับ ส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (เช่น ค่าภาษี ของขวัญ เบี้ยประกันภัย ซื้อสลากกินแบ่ง/หวย ดอกเบี้ย เป็นต้น) มีจำนวน 3,100 บาท

แผนภูมิ 3

ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย ปี 2566 (6 เดือนแรก)

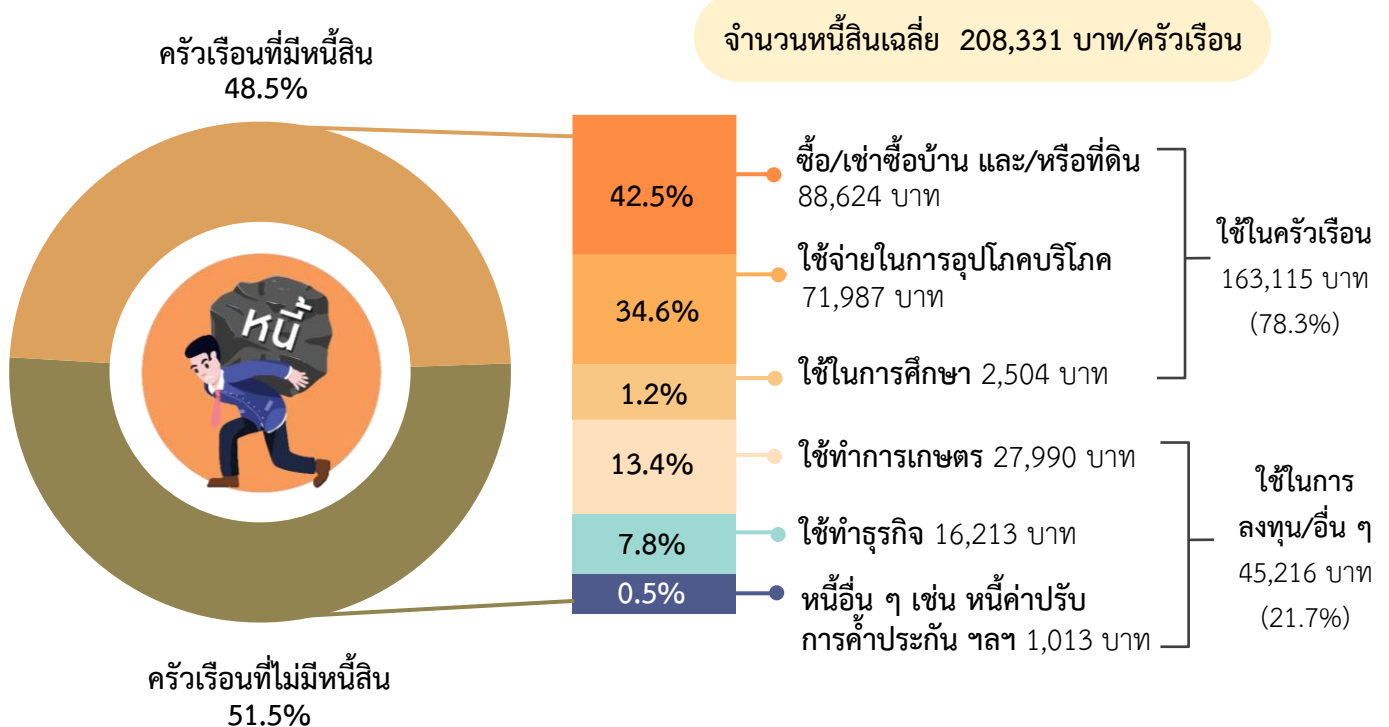
หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ย หมายถึง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่จำเป็นต้องใช้ในการยังชีพ โดยไม่รวมค่าใช้จ่ายประเภทสะสมทุน เช่น การซื้อบ้าน/ที่ดิน และเงินออม เป็นต้น

4. หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือน

ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ครัวเรือนทั่วประเทศ มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้นครัวเรือนละ 208,331 บาท โดยเป็นหนี้สินที่ใช้ในครัวเรือน 163,115 บาท ประกอบด้วยหนี้สินเพื่อซื้อ/เช่าซื้อบ้านและ/หรือที่ดิน 88,624 บาท หนี้สินเพื่อใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค 71,987 บาท และหนี้สินเพื่อการศึกษา 2,504 บาท ส่วนหนี้สินที่ใช้ในการลงทุนและอื่น ๆ 45,216 บาท ประกอบด้วย หนี้สินที่ใช้ในการทำการเกษตร 27,990 บาท หนี้สินที่ใช้ในการทำธุรกิจ 16,213 บาท และหนี้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ 1,013 บาท

แผนภูมิ 4

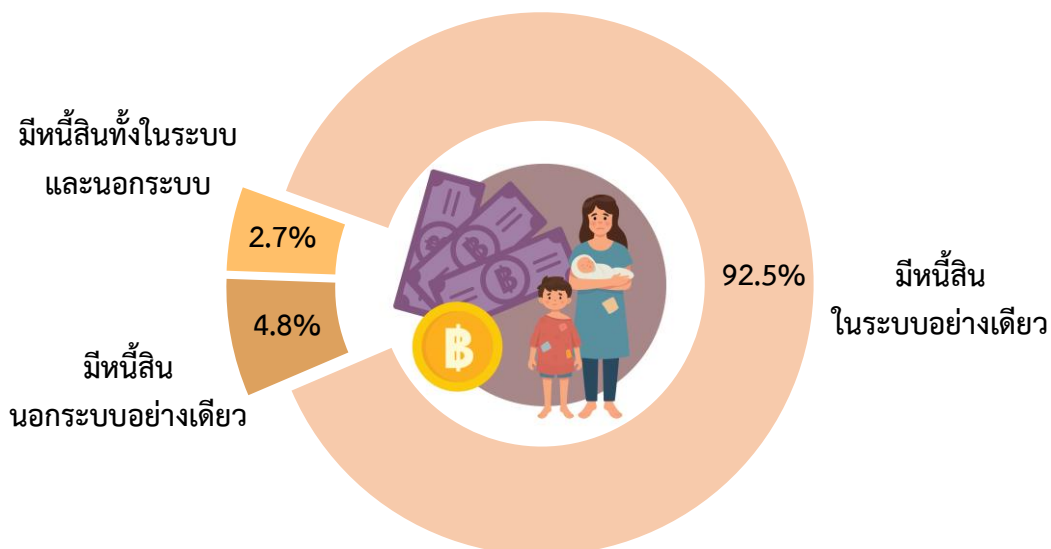
หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือน จำแนกตามประเภทหนี้ ปี 2566 (6 เดือนแรก)

5. ครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบและนอกระบบ

ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ครัวเรือนทั่วประเทศที่มีหนี้สินส่วนใหญ่เป็น ครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบ โดยครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบอย่างเดียว ร้อยละ 92.5 ครัวเรือนที่มีหนี้นอกระบบอย่างเดียวร้อยละ 4.8 สำหรับครัวเรือนที่มีหนี้ทั้งในระบบ และนอกระบบมีเพียงร้อยละ 2.7 และพบว่าจำนวนหนี้สินในระบบสูงกว่าจำนวน หนี้สินนอกระบบถึง 81.6 เท่า (205,809 บาท และ 2,522 บาท ตามลำดับ)

แผนภูมิ 5 ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบและนอกระบบ และจำนวนหนี้สินเฉลี่ย ปี 2566 (6 เดือนแรก)

จำนวนหนี้สินในระบบเฉลี่ย

205,809 บาท/ครัวเรือน

จำนวนหนี้สินนอกระบบเฉลี่ย

2,522 บาท/ครัวเรือน

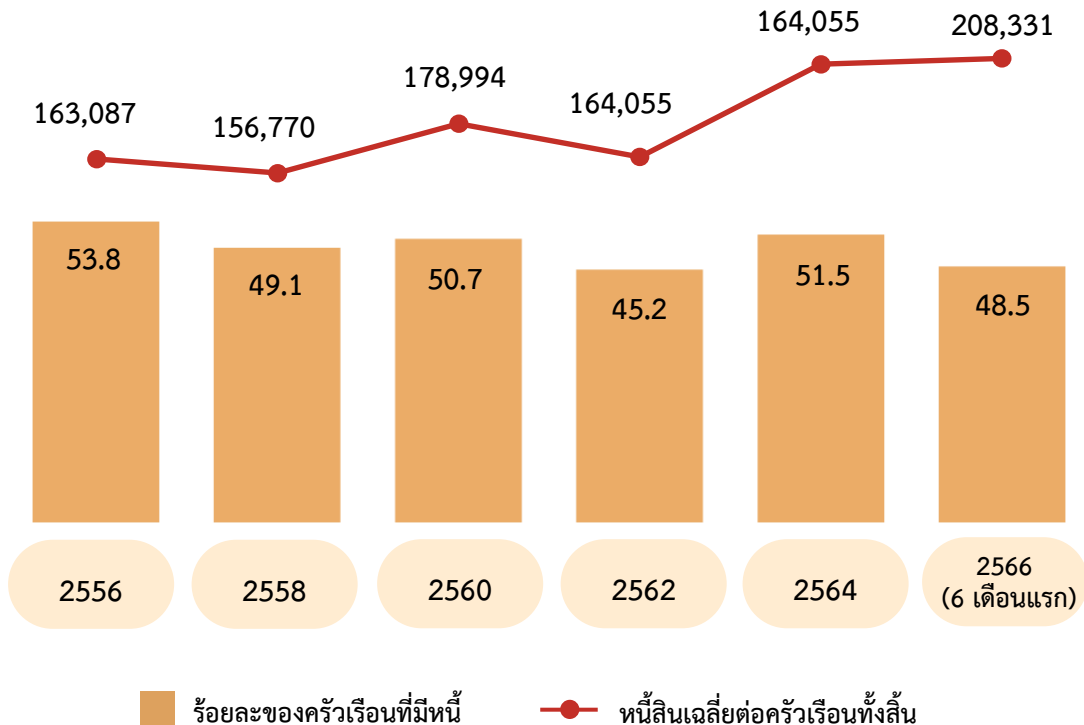
6. เปรียบเทียบร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้ และจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น ปี 2556 - 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้ และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนพบว่าในช่วงปี 2556 - 2566 (6 เดือนแรก) สัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 53.8 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 48.5 ในปี 2566 (6 เดือนแรก)

แต่เมื่อพิจารณาจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนระหว่างปี 2556 - 2566 (6 เดือนแรก) พบว่า มีทิศทางตรงข้ามกับสัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้ และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เพิ่มจาก 163,087 บาท ในปี 2556 เป็น 208,331 บาทในปี 2566 (6 เดือนแรก)

แผนภูมิ 6

ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้ และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น ปี 2556 - 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)

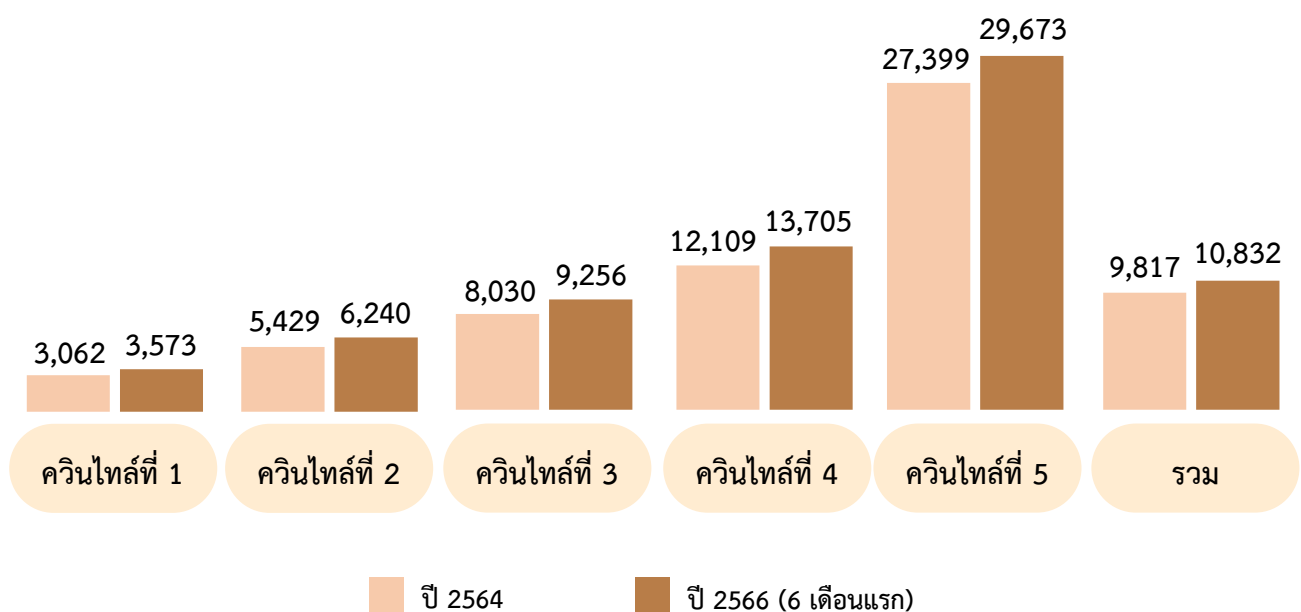

7. รายได้ประจำเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน ปี 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)

ในการวิเคราะห์การกระจายรายได้ โดยเรียงลำดับตามรายได้ประจำเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนจากน้อยไปมาก แล้วแบ่งครัวเรือนทั่วประเทศออกเป็น 5 กลุ่มเท่า ๆ กัน (กลุ่มที่ 1 มีรายได้ต่ำสุด และกลุ่มที่ 5 มีรายได้สูงสุด) โดยพบว่า รายได้ประจำต่อเฉลี่ยคนต่อเดือน เพิ่มขึ้นจาก 9,817 บาท ในปี 2564 เป็น 10,832 บาท ในปี 2566 (6 เดือนแรก) โดยเพิ่มขึ้นในทุกกลุ่มรายได้ (ควินไทล์ที่ 1 - 5)

แผนภูมิ 7

รายได้ประจำเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน (ควินไทล์) ปี 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)

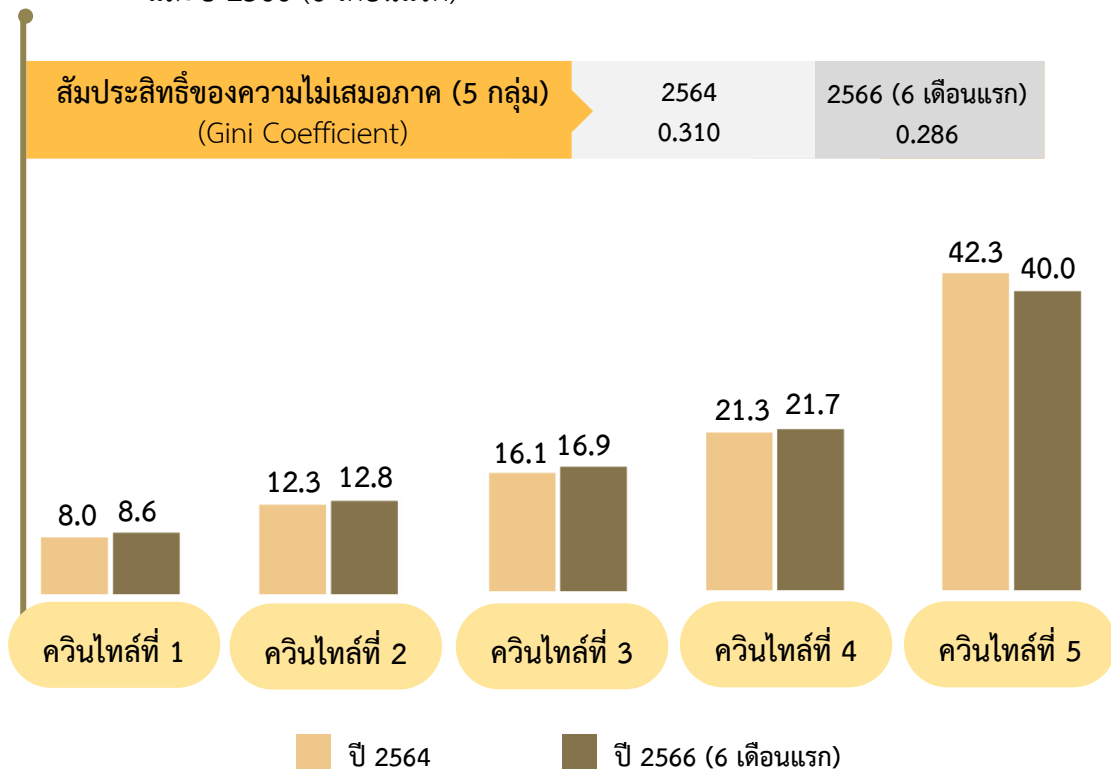

8. ส่วนแบ่งของรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน ปี 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)

ในปี 2566 (6 เดือนแรก) กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้สูงสุด (ควินไทล์ที่ 5) มีส่วนแบ่งรายได้ลดลงจากร้อยละ 42.3 ในปี 2564 เป็นร้อยละ 40.0 ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ขณะที่กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำสุด (ควินไทล์ที่ 1) มีส่วนแบ่งของรายได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.0 ในปี 2564 เป็นร้อยละ 8.6 ในปี 2566 (6 เดือนแรก) และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของความไม่เสมอภาคด้านการกระจายรายได้ของครัวเรือน พบว่า มีค่าลดลงจาก 0.310 ในปี 2564 เป็น 0.286 ในปี 2566 (6 เดือนแรก) แสดงให้เห็นว่าความเหลื่อมล้ำด้านการกระจายรายได้ของครัวเรือนมีแนวโน้มลดลง

แผนภูมิ 8

ส่วนแบ่งของรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน ปี 2564 และปี 2566 (6 เดือนแรก)

ตารางสถิติที่สำคัญ

สารบัญญัตาร่างสถิติที่สำคัญ

หน้า

ตาราง 1	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ และภาค ปี 2566 (6 เดือนแรก)	12
ตาราง 2	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่าย และภาค ปี 2566 (6 เดือนแรก)	13
ตาราง 3	จำนวนครัวเรือนที่เป็นหนี้ และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม แหล่งเงินกู้ และภาค ปี 2566 (6 เดือนแรก)	14
ตาราง 4	รายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามภาค ปี 2566 (6 เดือนแรก)	15
ตาราง 5	เปรียบเทียบรายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามภาค ปี 2562 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)	16
ตาราง 6	เปรียบเทียบรายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน ปี 2562 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)	17
ตาราง 7	เปรียบเทียบส่วนแบ่งของรายได้ประจำของครัวเรือน โดยการจำแนกครัวเรือน เป็น 5 กลุ่ม ปี 2562 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)	18
ตาราง 8	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามรายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือน และขนาดของครัวเรือน ปี 2566 (6 เดือนแรก)	19
ตาราง 9	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือน และขนาดของครัวเรือน ปี 2566 (6 เดือนแรก)	20

ตาราง 1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ และภาค ปี 2566 (6 เดือนแรก)

แหล่งที่มาของรายได้	ภาค											
	ทั่วราชอาณาจักร		กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด		กลาง		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ใต้	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
รายได้ทั้งสิ้นต่อเดือน.....	29,502	100.0	39,556	100.0	30,926	100.0	23,690	100.0	23,207	100.0	28,283	100.0
รายได้ประจำ.....	29,123	98.7	39,314	99.4	30,621	99.0	23,128	97.6	22,702	97.8	28,006	99.0
รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน.....	24,891	84.4	34,273	86.6	26,889	86.9	19,069	80.5	18,483	79.6	24,102	85.2
รายได้จากการทำงาน.....	20,799	70.5	30,657	77.5	23,568	76.2	14,365	60.6	13,226	57.0	20,783	73.5
- ค่าจ้างและเงินเดือน.....	12,930	43.8	23,052	58.3	14,635	47.3	6,695	28.3	7,116	30.7	10,703	37.8
- กำไรสุทธิจากการทำธุรกิจ.....	5,473	18.6	7,492	18.9	6,452	20.9	4,228	17.8	3,325	14.3	5,782	20.5
- กำไรสุทธิจากการทำการเกษตร.....	2,396	8.1	113	0.3	2,482	8.0	3,443	14.5	2,785	12.0	4,298	15.2
เงินที่ได้รับเป็นการช่วยเหลือ.....	3,835	13.0	3,284	8.3	3,135	10.1	4,379	18.5	5,055	21.8	3,041	10.7
รายได้จากทรัพย์สิน.....	258	0.9	332	0.8	186	0.6	324	1.4	202	0.8	278	1.0
รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน.....	4,232	14.3	5,041	12.8	3,733	12.1	4,059	17.1	4,219	18.2	3,904	13.8
รายได้ไม่ประจำ (ที่เป็นตัวเงิน).....	378	1.3	242	0.6	304	1.0	562	2.4	505	2.2	278	1.0

หมายเหตุ : 1) กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี และสมุทรปราการ

2) รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน รวม ค่าประเมินค่าเช่าบ้านที่ไม่เสียเงิน (รวมบ้านตนเอง)

ตาราง 2 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่าย และภาค ปี 2566 (6 เดือนแรก)

ประเภทของค่าใช้จ่าย	ภาค											
	ตัวரச		กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด		กลาง		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ใต้	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นต่อเดือน.....	24,362	100.0	32,741	100.0	25,379	100.0	19,441	100.0	18,982	100.0	24,017	100.0
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค.....	21,262	87.3	28,605	87.4	21,802	85.9	17,214	88.5	16,796	88.5	20,770	86.5
ค่าใช้จ่ายอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ.....	8,575	35.2	10,633	32.5	8,709	34.3	7,141	36.7	7,579	39.9	8,367	34.8
- อาหารและเครื่องดื่ม (ไม่มีแอลกอฮอล์).....	8,307	34.1	10,320	31.5	8,331	32.8	6,938	35.7	7,350	38.7	8,219	34.2
- เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์.....	173	0.7	185	0.6	253	1.0	142	0.7	159	0.8	73	0.3
- ยาสูบ หมาก ยานต์ตุ้และอื่น ๆ.....	95	0.4	127	0.4	125	0.5	62	0.3	71	0.4	75	0.3
ค่าใช้จ่ายสินค้าและบริการ.....	12,688	52.1	17,972	54.9	13,093	51.6	10,073	51.8	9,218	48.6	12,403	51.7
- ที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งบ้าน และเครื่องใช้.....	5,295	21.7	7,853	24.0	5,107	20.1	4,361	22.4	3,854	20.3	4,954	20.6
- เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า.....	499	2.1	726	2.2	516	2.0	397	2.0	281	1.5	608	2.5
- ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล.....	947	3.9	1,341	4.1	959	3.8	794	4.1	700	3.7	883	3.7
- ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ.....	344	1.4	468	1.4	382	1.5	314	1.6	196	1.0	375	1.6
- การเดินทางและการสื่อสาร.....	4,744	19.5	6,393	19.5	5,278	20.8	3,344	17.2	3,545	18.7	4,909	20.4
- ค่าซื้อ/ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ.....	1,739	7.1	1,984	6.0	2,024	8.0	1,181	6.1	1,514	8.0	1,940	8.1
- การเดินทางปกติ/ท่องเที่ยว.....	2,141	8.8	3,173	9.7	2,310	9.1	1,516	7.8	1,420	7.5	2,154	8.9
- การสื่อสาร.....	864	3.6	1,236	3.8	944	3.7	647	3.3	611	3.2	815	3.4
- การศึกษา.....	345	1.4	688	2.1	294	1.2	255	1.3	162	0.9	278	1.2
- การบันเทิง/การจัดงานพิธีในโอกาสพิเศษ.....	291	1.2	278	0.9	287	1.1	423	2.2	246	1.3	238	1.0
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนา.....	222	0.9	224	0.7	270	1.1	185	1.0	234	1.2	159	0.7
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค.....	3,100	12.7	4,136	12.6	3,577	14.1	2,227	11.5	2,185	11.5	3,247	13.5

หมายเหตุ : 1) กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ

- 2) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่จำเป็นต่อใช้ในการยังชีพ โดยไม่รวมค่าใช้จ่ายประเภทสะสมทุน เช่น การซื้อบ้าน/ที่ดิน และเงินออม เป็นต้น
- 3) ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค รวมค่าภาษี ของขวัญ และเงินบริจาค เบี้ยประกัน เงินซื้อสลากกินแบ่ง ดอกเบี้ยเงินกู้ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค เป็นต้น

ตาราง 3 จำนวนครัวเรือนที่เป็นหนี้ และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม แหล่งเงินทุน และภาค ปี 2566 (6 เดือนแรก)

วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	ภาค											
	ทั่วราชอาณาจักร		กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด		กลาง		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ใต้	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนที่เป็นหนี้ (ครัวเรือน).....	11,393,430	(48.5)	2,012,854	(36.9)	2,483,652	(46.1)	1,975,872	(50.6)	3,529,872	(61.4)	1,391,180	(46.8)
จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น.....	208,331	100.0	233,350	100.0	202,532	100.0	184,225	100.0	193,252	100.0	233,738	100.0
1. จำแนกตามวัตถุประสงค์												
เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน.....	163,115	78.3	223,259	95.7	173,163	85.5	114,306	62.0	127,209	65.8	168,109	71.9
- ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและ/หรือที่ดิน.....	88,624	42.5	160,717	68.9	97,238	48.0	46,847	25.4	41,870	21.7	86,033	36.8
- ใช้ในการศึกษา.....	2,504	1.2	1,840	0.8	1,430	0.7	3,387	1.8	2,809	1.4	3,914	1.7
- ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่น ๆ.....	71,987	34.6	60,702	26.0	74,495	36.8	64,073	34.8	82,530	42.7	78,162	33.4
เพื่อใช้จ่ายในการลงทุน/อื่น ๆ	45,216	21.7	10,091	4.3	29,369	14.5	69,919	38.0	66,043	34.2	65,629	28.1
- ใช้ในการทำธุรกิจ.....	16,213	7.8	9,491	4.0	12,286	6.1	16,365	8.9	13,678	7.1	40,337	17.3
- ใช้ในการทำการเกษตร.....	27,990	13.4	382	0.2	16,714	8.2	52,026	28.3	51,647	26.7	21,764	9.3
- หนี้อื่น ๆ.....	1,013	0.5	218	0.1	369	0.2	1,528	0.8	718	0.4	3,528	1.5
2. จำแนกตามแหล่งเงินทุน												
หนี้ในระบบ.....	205,809	98.8	231,001	99.0	200,316	98.9	180,716	98.1	191,219	98.9	230,702	98.7
หนี้นอกระบบ.....	2,522	1.2	2,349	1.0	2,216	1.1	3,509	1.9	2,033	1.1	3,036	1.3

หมายเหตุ : 1) กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ
 2) หนี้อื่น ๆ ได้แก่ หนี้จากการค้าประกันบุคคลอื่น หนี้ค่าปรับหรือจ่ายชดเชยค่าเสียหาย เป็นต้น

ตาราง 4 รายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามภาค ปี 2566 (6 เดือนแรก)

ภาค	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน		หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน	ร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อรายได้
	ต่อครัวเรือน	ต่อคน	ต่อครัวเรือน	ต่อคน		
ทั่วราชอาณาจักร.....	29,502	10,973	24,362	9,061	208,331	82.6
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด.....	39,556	16,254	32,741	13,453	233,350	82.8
กลาง.....	30,926	11,898	25,379	9,764	202,532	82.1
เหนือ.....	23,690	8,581	19,441	7,042	184,225	82.1
ตะวันออกเฉียงเหนือ.....	23,207	8,242	18,982	6,741	193,252	81.8
ใต้.....	28,283	9,497	24,017	8,064	233,738	84.9

หมายเหตุ : กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ

ตาราง 5 เปรียบเทียบรายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามภาค ปี 2562 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)

ภาค	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน			หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน			ร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อรายได้								
	2562	2564	2566	2562	2564	2566	2562	2564	2566	2562	2564	2566						
	6 เดือน	การเปลี่ยนแปลงต่อปี	การเปลี่ยนแปลงต่อปี	6 เดือน	การเปลี่ยนแปลงต่อปี	การเปลี่ยนแปลงต่อปี	6 เดือน	การเปลี่ยนแปลงต่อปี	การเปลี่ยนแปลงต่อปี	2564/62	2564/66	2564/66						
ทำราชอาณาจักร.....	26,018	27,352	29,502	2.5	3.9	20,742	21,616	24,362	2.1	6.2	164,055	205,679	208,331	12.0	0.6	79.7	79.0	82.6
กรุงเทพมหานคร																		
และ 3 จังหวัด.....	37,751	39,047	39,556	1.7	0.6	30,778	31,382	32,741	1.0	2.1	190,849	225,940	233,350	8.8	1.6	81.5	80.4	82.8
กลาง.....	25,782	28,166	30,926	4.5	4.8	20,645	22,332	25,379	4.0	6.6	136,054	189,455	202,532	18.0	3.4	80.1	79.3	82.1
เหนือ.....	20,270	20,995	23,690	1.8	6.2	15,644	16,441	19,441	2.5	8.7	154,178	201,724	184,225	14.4	-4.4	77.2	78.3	82.1
ตะวันออกเฉียงเหนือ.....	20,600	21,587	23,207	2.4	3.7	16,553	16,869	18,982	1.0	6.1	180,228	215,853	193,252	9.4	-5.4	80.4	78.1	81.8
ใต้.....	25,647	26,621	28,283	1.9	3.1	19,600	20,628	24,017	2.6	7.9	150,128	185,120	233,738	11.0	12.4	76.4	77.5	84.9

หมายเหตุ : กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี และสมุทรปราการ

ตาราง 6 เปรียบเทียบรายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคม
ของครัวเรือน ปี 2562 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)

	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน				หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน				ร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อรายได้						
	2562		2564		2562		2564		2562		2564		2562		2564				
	ร้อยละของ 6 เดือน แรก	การเปลี่ยนแปลงต่อปี 2562/64	ร้อยละของ 6 เดือน แรก	การเปลี่ยนแปลงต่อปี 2564/66	ร้อยละของ 6 เดือน แรก	การเปลี่ยนแปลงต่อปี 2562/64	ร้อยละของ 6 เดือน แรก	การเปลี่ยนแปลงต่อปี 2564/66	ร้อยละของ 6 เดือน แรก	การเปลี่ยนแปลงต่อปี 2562/64	ร้อยละของ 6 เดือน แรก	การเปลี่ยนแปลงต่อปี 2564/66	ร้อยละของ 6 เดือน แรก	การเปลี่ยนแปลงต่อปี 2562/64	ร้อยละของ 6 เดือน แรก				
ครัวเรือนทั้งสิ้น.....	26,018	27,352	29,502	2.5	3.9	20,742	21,616	24,362	2.1	6.2	164,055	205,679	208,331	12.0	0.6	79.7	79.0	82.6	
ผู้ถือครองกิจการเกษตร																			
ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดิน.....	21,506	24,317	26,295	6.3	4.0	16,276	17,476	20,405	3.6	8.1	156,992	216,298	190,945	17.4	-6.0	75.7	71.9	77.6	
ส่วนใหญ่เช่าที่ดิน/ทำฟาร์ม.....	21,728	26,706	24,703	10.9	-3.8	15,972	16,832	19,725	2.7	8.3	244,019	283,882	307,399	7.9	4.1	73.5	63.0	79.8	
ประมง ป่าไม้ ลำสัตว์ หาดของป่า และบริการทางการเกษตร.....	15,707	15,871	18,400	0.5	7.7	10,862	12,806	15,095	8.6	8.6	74,681	84,181	122,649	6.2	20.7	69.2	80.7	82.0	
ผู้ประกอบการธุรกิจของตนเอง																			
ที่ไม่ใช่การเกษตร.....	32,755	33,297	36,646	0.8	4.9	24,584	25,157	28,888	1.2	7.2	232,201	274,930	302,229	8.8	4.8	75.1	75.6	78.8	
ลูกจ้าง																			
ผู้จัดการ นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ.....	53,817	55,671	55,953	1.7	0.3	39,702	40,573	43,377	1.1	3.4	459,879	535,778	524,431	7.9	-1.1	73.8	72.9	77.5	
คนงานเกษตร ป่าไม้ และประมง.....	14,014	16,059	15,517	7.0	-1.7	12,932	14,422	14,911	5.6	1.7	51,037	63,658	50,211	11.7	-11.2	92.3	89.8	96.1	
คนงานด้านการขนส่ง และงานพื้นฐาน.....	17,085	17,302	18,649	0.6	3.8	14,828	15,094	17,045	0.9	6.3	55,381	78,121	76,346	18.8	-1.1	86.8	87.2	91.4	
เสมียน พนักงานขาย และให้บริการ.....	26,461	26,668	27,798	0.4	2.1	22,310	22,760	24,305	1.0	3.3	132,039	176,384	175,062	15.6	-0.4	84.3	85.3	87.4	
ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต ก่อสร้าง และเหมืองแร่.....	22,556	24,095	25,908	3.4	3.7	19,098	20,493	22,558	3.6	4.9	100,442	129,575	127,924	13.6	-0.6	84.7	85.1	87.1	
ผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ.....	16,523	18,202	19,572	5.0	3.7	14,338	15,328	17,096	3.4	5.6	78,546	110,320	91,399	18.5	-9.0	86.8	84.2	87.3	

ตาราง 7 เปรียบเทียบส่วนแบ่งของรายได้ประจำของครัวเรือน โดยการจำแนกครัวเรือนเป็น 5 กลุ่ม ปี 2562 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก)

กลุ่มครัวเรือน	ร้อยละของประชากร			ร้อยละส่วนแบ่งของรายได้ประจำ			รายได้ประจำต่อคนต่อเดือน (บาท)			
	2562	2564	2566	2562	2564	2566	2562	2564	2566	
จำนวนตามรายได้ประจำ										
			6 เดือนแรก			6 เดือนแรก			6 เดือนแรก	
(รายได้ต่ำสุด)	1	25.3	25.7	26.3	7.7	8.0	8.6	2,890	3,062	3,573
	2	22.0	22.2	22.3	12.0	12.3	12.8	5,153	5,429	6,240
	3	20.0	19.7	19.7	16.5	16.1	16.9	7,771	8,030	9,256
	4	17.1	17.3	17.1	21.1	21.3	21.7	11,689	12,109	13,705
(รายได้สูงสุด)	5	15.6	15.1	14.6	42.7	42.3	40.0	25,894	27,399	29,673
สัมประสิทธิ์ของความไม่เสมอภาค (5 กลุ่ม)					0.316	0.310	0.286			
Gini Coefficient								9,450	9,817	10,832
รายได้ประจำต่อคนต่อเดือน										

ตาราง 8 ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามรายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือน และขนาดของครัวเรือน ปี 2566 (6 เดือนแรก)

รายได้	รวมทั้งสิ้น	ขนาดของครัวเรือน				
		1 - 2 คน	3 - 4 คน	5 - 7 คน	≥ 8 คน	
รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน.....	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ต่ำกว่า 1,501 บาท.....	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	n.a.
1,501 - 3,000 บาท.....	0.2	0.4	0.1	n.a.	n.a.	n.a.
3,001 - 5,000 บาท.....	1.6	2.7	0.3	--	--	n.a.
5,001 - 10,000 บาท.....	12.3	18.9	5.4	1.7	0.3	0.3
10,001 - 15,000 บาท.....	17.1	21.7	13.2	7.1	3.2	3.2
15,001 - 30,000 บาท.....	36.2	34.4	39.5	35.5	31.4	31.4
30,001 - 50,000 บาท.....	19.3	14.4	23.8	29.2	30.0	30.0
50,001 - 100,000 บาท.....	10.9	6.3	14.5	20.7	28.5	28.5
มากกว่า 100,000 บาท.....	2.3	1.1	3.1	5.9	6.8	6.8
รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อคน.....	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ต่ำกว่า 501 บาท.....	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	n.a.
501 - 1,500 บาท.....	0.3	0.2	0.4	0.7	3.2	3.2
1,501 - 3,000 บาท.....	4.4	1.8	5.8	11.8	20.6	20.6
3,001 - 5,000 บาท.....	14.2	9.1	17.9	27.0	31.9	31.9
5,001 - 10,000 บาท.....	34.6	30.0	40.7	38.9	35.6	35.6
10,001 - 15,000 บาท.....	20.6	23.7	18.6	12.9	5.0	5.0
15,001 - 30,000 บาท.....	19.4	25.8	13.5	6.7	3.6	3.6
30,001 - 50,000 บาท.....	4.5	6.8	1.9	1.3	0.2	0.2
50,001 - 100,000 บาท.....	1.6	2.3	0.9	0.3	n.a.	n.a.
มากกว่า 100,000 บาท.....	0.3	0.4	0.1	0.2	n.a.	n.a.

หมายเหตุ : 1) “--” มีข้อมูลน้อยกว่า 0.1

2) “n.a.” ไม่มีข้อมูล

ตาราง 9 ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือน และขนาดของครัวเรือน ปี 2566 (6 เดือนแรก)

ค่าใช้จ่าย	รวมทั้งสิ้น	ขนาดของครัวเรือน				
		1 - 2 คน	3 - 4 คน	5 - 7 คน	≥ 8 คน	
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน.....	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
ต่ำกว่า 3,001 บาท.....	0.1	0.1	n.a.	n.a.	n.a.	
3,001 - 5,000 บาท.....	1.3	2.4	--	n.a.	n.a.	
5,001 - 10,000 บาท.....	13.1	21.4	4.1	0.7	n.a.	
10,001 - 15,000 บาท.....	20.7	25.9	17.4	6.6	2.8	
15,001 - 30,000 บาท.....	39.6	34.8	45.4	45.5	36.1	
30,001 - 50,000 บาท.....	18.1	12.0	23.5	30.0	33.7	
มากกว่า 50,000 บาท.....	7.2	3.4	9.7	17.2	27.5	
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อคน.....	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
ต่ำกว่า 1,501 บาท.....	--	--	--	0.1	0.7	
1,501 - 3,000 บาท.....	3.6	1.1	4.5	11.4	28.8	
3,001 - 5,000 บาท.....	17.8	9.9	24.0	36.2	39.9	
5,001 - 10,000 บาท.....	39.6	36.5	45.1	38.9	27.4	
10,001 - 15,000 บาท.....	20.1	24.5	16.9	9.3	2.9	
15,001 - 30,000 บาท.....	15.7	22.8	8.6	3.5	0.2	
30,001 - 50,000 บาท.....	2.6	4.2	0.8	0.5	n.a.	
มากกว่า 50,000 บาท.....	0.6	1.0	0.3	0.2	n.a.	

หมายเหตุ : 1) “-” มีข้อมูลแต่น้อยกว่า 0.1

2) “n.a.” ไม่มีข้อมูล

ภาคผนวก

1. ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนตั้งแต่ปี 2500 โดยจัดทำทุก 5 ปี แต่เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และสภาพทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลง จึงได้เปลี่ยนรอบการสำรวจเป็นทุก 2 ปี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 8 กันยายน 2530 และทำการสำรวจในปี 2531 จนถึง 2547 และได้จัดทำทุกปีตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นไป การสำรวจที่จัดทำในครั้งนี้เป็น การสำรวจครั้งที่ 35

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการสำรวจ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญด้านเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน เช่น รายได้ ค่าใช้จ่าย ภาวะหนี้สิน สินทรัพย์ โครงสร้างของสมาชิกในครัวเรือน ลักษณะที่อยู่อาศัย การย้ายถิ่นและการส่งเงิน ตลอดจนการได้รับสวัสดิการ/ความช่วยเหลือจากรัฐ และใช้บริการของภาครัฐ เป็นต้น

3. ขอบข่ายและคุ่มรวม

การสำรวจนี้คุ่มรวมครัวเรือนส่วนบุคคล ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ทั้งที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล (*ยกเว้น ครัวเรือนทูต ผู้แทนต่างประเทศ และผู้อยู่อาศัยในประเทศไทยชั่วคราว*)

รวมครัวเรือนส่วนบุคคลที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนสถาบัน เช่น หอพัก โรงพยาบาล เป็นต้น

4. เวลาอ้างอิง

1) ในรอบ 12 เดือนที่แล้ว

หมายถึง ระยะเวลา นับจากเดือนก่อนเดือนสัมภาษณ์ย้อนหลังไป 12 เดือน เช่น เดือนที่สัมภาษณ์ คือ กุมภาพันธ์ 2566 ในรอบ 12 เดือนที่แล้ว คือ “กุมภาพันธ์ 2565 - มกราคม 2566”

ใช้สัมภาษณ์ข้อมูลค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อย ๆ แล้วนำมาเฉลี่ยเป็นค่าใช้จ่ายต่อเดือน

2) เดือนที่แล้ว

หมายถึง เดือนตามปฏิทินก่อนเดือนสัมภาษณ์ เช่น ไปสัมภาษณ์เดือนกุมภาพันธ์ 2566 เดือนที่แล้ว คือ “1 - 31 มกราคม 2566”

ใช้สัมภาษณ์ข้อมูลรายได้ของครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่มีการใช้จ่ายเป็นประจำ

3) สัปดาห์ที่แล้ว

หมายถึง สัปดาห์ตามปฏิทินก่อนสัปดาห์สัมภาษณ์ เช่น ไปสัมภาษณ์สัปดาห์ที่ 2 สัปดาห์ที่แล้ว คือ สัปดาห์ที่ 1 (วันจันทร์ - วันอาทิตย์)

ใช้สัมภาษณ์ข้อมูลค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ

5. ระเบียบวิธีการสำรวจ

การสำรวจนี้เป็นการสำรวจตัวอย่าง (Sample Survey Method) โดยใช้แผนการเลือกตัวอย่างแบบ Stratified Two - Stage Sampling โดยมีกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเป็นสตราตัม (Stratum) ซึ่งมีทั้งสิ้น 77 สตราตัม และในแต่ละสตราตัม (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ได้ทำการแบ่งเป็น 2 สตราตัมย่อยตามลักษณะการปกครอง คือ ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล โดยมีเขตแขวงนับ (EA) เป็นหน่วยตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง ซึ่งมีจำนวน 3,600 EA ครัวเรือนส่วนบุคคล เป็นหน่วยตัวอย่างชั้นที่สอง ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น 57,600 ครัวเรือน โดยในรายงานฉบับนี้เป็นผลการสำรวจในปี 2566 (6 เดือนแรก) โดยมีเขตแขวงนับ (EA) เป็นหน่วยตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง จำนวน 1,800 EA ครัวเรือนส่วนบุคคลเป็นหน่วยตัวอย่างชั้นที่สอง จำนวน 28,800 ครัวเรือน

6. รายการข้อมูลที่เก็บรวบรวม

- 1) แบบสำรวจสมาชิกและการใช้จ่ายของครัวเรือน มีรายการข้อมูล ดังต่อไปนี้
 - ตอนที่ 1 สมาชิกของครัวเรือน
 - ตอนที่ 2 ลักษณะที่อยู่อาศัย
 - ตอนที่ 3 ค่าใช้จ่ายสินค้าและบริการ
 - ตอนที่ 4 ค่าใช้จ่ายอาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ

- 2) แบบสำรวจรายได้ของครัวเรือน มีรายการข้อมูล ดังต่อไปนี้
- ตอนที่ 1 รายได้จากการทำงานโดยได้รับค่าจ้างและเงินเดือน
 - ตอนที่ 2 รายได้จากการประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือวิชาชีพที่ไม่ใช่การเกษตร
 - ตอนที่ 3 รายได้จากการประกอบการเกษตร
 - ตอนที่ 4 รายได้จากแหล่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่จากการทำงาน
 - ตอนที่ 5 ทรัพย์สินและหนี้สินของครัวเรือน
 - ตอนที่ 6 การย้ายถิ่นและการส่งเงิน

7. คำจำกัดความ

1.1 สถานภาพการทำงาน

หมายถึง สถานะของบุคคลในการทำงานในเชิงเศรษฐกิจทุกประเภท ได้แก่

1) นายจ้าง

หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเอง (ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงาน และมีความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ค่าตอบแทนขึ้นอยู่กับผลกำไรที่ทำ) เพื่อหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่ง และได้จ้างบุคคลตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปมาทำงานให้ธุรกิจ ในฐานะ “ลูกจ้าง” โดยเป็นการจ้างงานบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง

2) ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง

หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเอง (ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงาน และมีความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ค่าตอบแทนขึ้นอยู่กับผลกำไรที่ทำ) เพื่อหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่ง และไม่มีลูกจ้าง “ลูกจ้าง” (ที่เป็นการจ้างงานบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง) แต่อาจมีสมาชิกในครัวเรือนหรือผู้ฝึกงานมาช่วยทำงาน โดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนในลักษณะการจ้างงาน

3) ช่วยธุรกิจในครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง

หมายถึง ผู้ที่ช่วยทำธุรกิจหรือการเกษตรของสมาชิกในครัวเรือนเป็นประจำ โดยไม่ได้รับค่าจ้าง และไม่ได้อยู่ในฐานะ “หุ้นส่วน” หรืออาจจะได้รับค่าตอบแทนบ้าง แต่ไม่ใช่ลักษณะของการจ้างทำงาน

4) ลูกจ้าง

หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยได้รับค่าจ้าง ที่เป็นการจ้างงานบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงาน ค่าจ้างที่ได้รับอาจเป็น รายเดือน รายวัน รายชั่วโมง รายชิ้น หรือเหมาจ่าย ซึ่งอาจจะเป็นตัวเงิน หรือสิ่งของก็ได้

5) การรวมกลุ่ม

หมายถึง กลุ่มคนที่มาร่วมกันทำงานในเชิงเศรษฐกิจ (ผลิตสินค้าและบริการ) โดยสมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันในการตัดสินใจดำเนินการทุกขั้นตอน ตลอดจนการแบ่งรายได้ให้แก่สมาชิกตามที่ตกลงกัน การรวมกลุ่มดังกล่าวอาจจะมีการ “จดทะเบียนจัดตั้งในรูปนิติบุคคล” หรือไม่ก็ได้

การรวมกลุ่มอาจดำเนินการโดยใช้แรงงานของสมาชิกทุกคน หรือจ้างสมาชิกบางคนหรือผู้อื่นก็ได้ (ผู้ที่รับจ้างดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นสมาชิกหรือผู้อื่นถือว่าเป็น “ลูกจ้าง” ของกิจการ)

เช่น การรวมกลุ่มเพื่อทำการเกษตร (การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การเพาะเลี้ยงกบ ฯลฯ)

การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (การทำกะปิ น้ำปลา ข้าวเกรียบ ฯลฯ)

และการทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน (การทอผ้า เครื่องจักสาน ต่าง ๆ ฯลฯ) เป็นต้น

1.2 รายได้ของครัวเรือน

หมายถึง “เงินหรือสิ่งของ” ที่ครัวเรือนได้รับมาจากการทำงานหรือผลิตเอง หรือจากทรัพย์สินหรือได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น

1) รายได้ประจำ ได้แก่

(1) รายได้ที่เกิดจากการทำงานหรือผลิตเอง

- ค่าจ้างและเงินเดือน (รวม ค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการทำงาน) (ก่อนหักภาษี เงินสหบทกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินประกันสังคม ฯลฯ)
- รายได้จากการประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม วิชาชีพ (ที่ไม่ใช่ การเกษตร)
(รายรับเบื้องต้น บวก มูลค่าสินค้า/บริการของธุรกิจที่นำมา อุปโภคบริโภคในครัวเรือน) ลบ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ)
- รายได้จากการประกอบกิจการเกษตร
(มูลค่าผลผลิตการเกษตรทั้งหมด ลบ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ)

(2) รายได้จากแหล่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่จากการทำงาน

- เงินบำเหน็จ/บำนาญ เงินประโยชน์ทดแทนต่าง ๆ (เกิดอุบัติเหตุ/ การเจ็บป่วยจากการทำงาน)
- เงินชดเชยการออกจากงาน
- เงินและสิ่งของที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลนอกครัวเรือน/ รัฐ/องค์การต่าง ๆ
- รายได้จากทรัพย์สิน เช่น ค่าเช่าที่ดิน บ้าน ค่าลิขสิทธิ์และ สิทธิบัตร ดอกเบี้ย
- การลงทุน (ที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน) เช่น การซื้อ/ ขายหุ้น การลงทุนแล้วได้ รับเงินปันผล ฯลฯ

รวม (ประเมิน) ค่าเช่าบ้านที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของและอยู่เอง หรือ ที่อยู่อาศัยที่บุคคลอื่นให้อยู่ฟรี

2) รายได้ไม่ประจำ ได้แก่ เงินที่ได้รับเป็นเงินรางวัล เงินถูกสลากกินแบ่ง เงินมรดก ของขวัญ เงินได้รับจากการประกันสุขภาพ อุบัติเหตุ ไฟไหม้ หรือ ค่านายหน้า (ในกรณีที่ไม่ได้ประกอบเป็นธุรกิจ)

1.3 ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน

หมายถึง การใช้จ่ายเกี่ยวกับ “สิ่งของหรือการบริการด้านต่าง ๆ” ที่จำเป็นต่อการครองชีพที่ครัวเรือนต้องซื้อ/จ่ายด้วยเงิน หรือได้มาโดยไม่ได้ซื้อ/จ่าย (ผลิตเองได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น รัฐเป็นสวัสดิการจากการทำงาน หรือเบิกได้จากนายจ้าง)

1) ค่าใช้จ่ายสินค้าและบริการ ได้แก่

(1) ค่าใช้จ่ายอุปโภคและบริโภคของครัวเรือน

- ที่อยู่อาศัย
- เครื่องแต่งบ้าน เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด และการดำเนินการในครัวเรือน
- ค่าจ้างบุคคลที่ให้บริการแก่ครัวเรือน
- เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย รองเท้า ของใช้/บริการส่วนบุคคล
- เวชภัณฑ์และค่ารักษาพยาบาล
- การเดินทางและการสื่อสาร
- การศึกษา
- การบันเทิง การอ่าน และกิจกรรมทางศาสนา

(2) ค่าใช้จ่ายไม่เกี่ยวกับอุปโภคบริโภคของครัวเรือน

- ภาษี (ทุกประเภท) ค่าบริการทางการเงิน ค่าปรับทางกฎหมาย
- ค่าสมาชิกกลุ่มอาชีพ
- เงิน/สิ่งของ ที่ส่งให้บุคคลนอกครัวเรือน
- เงินบริจาค เงินทำบุญ/ช่วยงาน
- เบี้ยประกันภัย/ทรัพย์สิน/ประกันชีวิต (ไม่ใช่ประเภทสะสมทรัพย์)
- ซื้อสลากกินแบ่ง/หวย การพนัน
- ดอกเบี้ยจ่าย/ดอกเบี้ยชำระ และอื่น ๆ (ค่าขนย้ายบ้าน ฯลฯ)

2) ค่าใช้จ่ายอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ ได้แก่ อาหารทุกประเภท (อาหารสด อาหารแห้ง อาหารสำเร็จรูป เครื่องปรุงรส ฯลฯ) เครื่องดื่ม (มี/ไม่มี แอลกอฮอล์) และยาสูบ (ยาเส้น ยาสูบ หมาก ยานัตถ์ ฯลฯ)

1.4 สถานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน

ในการเสนอผลของการสำรวจ ได้จัดแบ่งครัวเรือนเป็นกลุ่มตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม โดยพิจารณาจากแหล่งรายได้ส่วนใหญ่ของครัวเรือน สถานภาพการทำงาน ประเภทของกิจกรรมในเชิงเศรษฐกิจและอาชีพเป็นหลัก

ครัวเรือนตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคมแบ่งเป็น 10 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้ถือครองทำการเกษตร การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดิน
- 2) ผู้ถือครองทำการเกษตร การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ส่วนใหญ่เช่าที่ดิน/ ทำฟรี
- 3) ผู้ทำการประมง ป่าไม้ ล่าสัตว์ หาของป่า และบริการทางการเกษตร
- 4) ผู้ประกอบธุรกิจของตนเองที่ไม่ใช่การเกษตร
- 5) ผู้จัดการ นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ
- 6) คนงานเกษตร ป่าไม้ และประมง
- 7) คนงานด้านการขนส่ง และงานพื้นฐาน
- 8) เสมียน พนักงานขายและให้บริการ
- 9) ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต ก่อสร้าง และเหมืองแร่
- 10) ผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐกิจ (เช่น บำเหน็จ บำนาญ เงินช่วยเหลือรายได้จากทรัพย์สิน)

1.5 กลุ่มควินไทล์ (Quintile) เรียงตามรายได้ประจำและค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคต่อคนต่อเดือน ในการศึกษาถึงลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ซึ่งมีสภาพความเป็นอยู่แตกต่างกัน จำเป็นจะต้องเลือกข้อกำหนดที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการแยกครัวเรือน “ยากจน” จากครัวเรือน “ที่มีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่า” ในระดับต่าง ๆ กัน ข้อกำหนดที่กล่าวมานั้น คือการจำแนกครัวเรือนตามกลุ่มควินไทล์ของรายได้ประจำและค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคต่อคนต่อเดือน ในการนี้ได้จัดเรียงครัวเรือนตามรายได้ประจำและค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนจากน้อยไปมาก จากนั้นตัดแบ่งครัวเรือนเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนครัวเรือนเท่า ๆ กัน

1.6 สัมประสิทธิ์ของความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายได้

หมายถึง ค่าที่แสดงความแตกต่างของรายได้ของครัวเรือน มีค่าระหว่าง 0 - 1 ถ้าเป็น 0 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างของรายได้ แต่ถ้าเป็น 1 แสดงว่ามีความแตกต่างของรายได้มากที่สุด

1.7 หนี้สินของครัวเรือน

หมายถึง เงินกู้ยืมที่ค้างชำระทั้งจากสถาบันการเงินและบุคคลอื่นนอกครัวเรือน รวม หนี้ที่เกิดจากการเช่าซื้อ การซื้อสินค้าเงินผ่อน การซื้อเชื่อสินค้าจากร้านค้า การจำนำ การจำนอง และเงินส่งแชร์ต่าย (แชร์ที่เปียร์แล้ว) เป็นต้น

1.8 หนี้สินในระบบ

หมายถึง หนี้สินที่กู้ยืมจากธนาคาร สถาบันการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ หรือเป็นสวัสดิการของสำนักงาน หรือดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐ (เช่น กองทุนหมู่บ้าน) โดยมีอัตราดอกเบี้ยไม่เกินที่กฎหมายกำหนด

1.9 หนี้สินนอกระบบ

หมายถึง หนี้สินที่กู้ยืมจากบุคคลธรรมดา เช่น นายทุนเงินกู้ พ่อค้าคนกลาง ญาติ เพื่อนบ้าน โดยมีอัตราดอกเบี้ยเป็นไปตามที่ผู้ให้กู้กำหนด

8. ข้อสังเกตสำหรับผู้ใช้อข้อมูล

ข้อมูลสถิติที่นำเสนอในรายงานฉบับนี้ได้จากการประมวลผลข้อมูลหลักสถิติศาสตร์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากครัวเรือนตัวอย่างมาคำนวณตามสูตรการประมาณค่าที่เหมาะสมกับวิธีการเลือกตัวอย่าง หรือนำมาถ่วงน้ำหนัก (Weight) เพื่อให้ได้ค่าประมาณของประชากรทั้งหมดที่ใกล้เคียงกับค่าที่แท้จริง ทั้งในระดับภาคและระดับประเทศ ทั้งนี้ ในตารางสถิติบางตารางผลรวมของแต่ละจำนวนอาจไม่เท่ากับยอดรวม และข้อมูลในแต่ละตารางอาจมีความแตกต่างกันเนื่องจากข้อมูลแต่ละจำนวนได้มีการปิดเศษโดยอิสระจากกัน

